

Sosiaalihuoltolain ja muiden yleislakien mukaiset palvelut Koulutus 5, 20.5.2026

Sari Kokko, järjestö- ja yhteiskuntasuhdejohtaja

Taina Kõlhi, juristi

Julia Puumalainen, juristi

Tämän koulutuskerran sisällöt

- Palvelujen järjestäminen vammaispalvelulain tai sosiaalihuoltolain perusteella
- Sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut lapsiperheille ja iäkkäille
- Omaishoidon tuki
- Perhehoito
- Vanhuspalvelulaki
- Sosiaaliasiavastaava ja potilasasiavastaava

Lyhenteet

- Vammaispalvelulaki, VPL
- Sosiaalihuoltolaki, SHL
- Sosiaali- ja terveysministeriö, STM

**Palvelujen järjestäminen
vammaispalvelulain tai sosiaalihuoltolain
perusteella**

Vammaispalvelulain pääsääntö ja muuta lainvalinnassa huomioitavaa

- **Vammaispalvelulain perusteella järjestetään palveluita vain, jos muussa laissa tarkoitetut palvelut eivät ole vammaisen henkilön yksilöllisen palvelutarpeen ja edun kannalta sopivia ja riittäviä (VPL 2.5 §).** Asiakkaan etu, josta säädetään SHL:ssa (4 ja 5 §), on siis huomioitava.
- **Arviointi tulee tehdä yksilöllisesti** osana palvelutarpeen arviointia. (VPL 2 §)
- Palveluiden järjestäjän on huolehdittava, että **vammaisen henkilön eri lakeihin perustuvat palvelut muodostavat vammaispalvelulain tarkoitusta toteuttavan yhtenäisen kokonaisuuden** (VPL 5.3 §)
- Hyvinvointialueen sisäinen eri tahojen yhteistyö on tärkeää, jotta **varmistetaan että henkilö ei jää ilman palvelua.** (STM koulutusmateriaali 13.3.2026, Verkostoituvat vammaispalvelut)

STM:n ohje VPL:n soveltamisalasäännöksen soveltamiseen

lähde STM:n koulutukset 23.1. ja 13.3.2026

- 1. Ensimmäisenä tulee ratkaista, **onko kyse VPL:ssa tarkoitettusta vammaisesta henkilöstä** (VPL 2.2 §).
- 2. Sitten tulee tarkastella, **onko yleislakia**, jota henkilön tilanteessa voisi soveltaa (VPL 2.3 §).
- 3. Seuraavaksi tulee arvioida, **onko kyseessä sellainen avun ja tuen tarve, jota ei yleensä esiinny samassa elämänvaiheessa olevilla henkilöillä** (VPL 2.4 §).
- 4. Sitten tulee arvioida, **ovatko yleislaeissa tarkoitettut palvelut** vammaisen henkilön **yksilöllisen palvelutarpeen ja edun kannalta sopivia ja riittäviä** (VPL 2.5 §).
- 5. Lopuksi on ratkaistava, **onko sovellettava** sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen perimättä jättämistä ja alentamista koskevaa **suojasäännöstä, mikäli palvelut järjestetään yleislain perusteella** (VPL 2.6 §).

Vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain erilaiset tarkoitukset

- **VPL:n tarkoitus** on toteuttaa yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja osallistumista, tukea vammaisen henkilön itsenäistä elämää ja itsemääräämisoikeuden toteutumista ja turvata vammaisen henkilön yksilöllisen tarpeen ja edun mukaiset, riittävät ja laadultaan hyvät palvelut (VPL 1 §).
- **SHL:n tarkoitus** on mm. edistää ja ylläpitää hyvinvointia ja turvata yhdenvertaisin perustein tarpeenmukaiset, riittävät ja laadukkaat sosiaalipalvelut (SHL 1 §).
- **SHL:n mukaan** sosiaalipalveluja on järjestettävä mm. tueksi jokapäiväisestä elämästä selviytymiseen, syrjäytymisen torjumiseksi ja osallisuuden edistämiseksi sekä mm. sairaudesta, vammasta ja ikääntymisestä aiheutuvaan tuen tarpeeseen (SHL 11 §).

Eri lakien mukaisten palveluiden erot huomioitava palveluja hakiessa ja palvelutarpeen arvioinnissa

- **SHL:n mukaiset palvelut eivät vastaa kaikkiin palvelutarpeisiin.** Ne painottuvat hoivaan ja huolenpitoon jokapäiväisestä elämästä selviytymiseksi ja niitä toteutetaan pääasiassa asiakkaan kotona.
- VPL:n palvelut mahdollistavat yhdenvertaisen tekemisen ja osallistumisen kotona ja kodin ulkopuolella niissä asioissa, joissa on avuntarve näkövamman vuoksi.
- Tästä syystä on tärkeä tuoda konkreettisesti esille omat toimintarajoitteensa ja tarpeensa sekä se, mihin tekemisiin ja kuinka paljon kotona ja kodin ulkopuolella palvelua tarvitsee.
- Asiakkaalla voi olla sekä VPL:n että SHL:n mukaisia palveluita käytössä samaan aikaan.

Yleislakien mukaisten palveluiden maksullisuus

- Muiden lakien, kuten SHL:n, mukaisista palveluista voidaan periä asiakasmaksulain mukainen maksu.
- Asiakasmaksulain 11 §:ssä säädetään maksun perimättä jättämisestä tai alentamisesta.
- Lisäksi vammaisen henkilön osalta muun lain mukaisista palveluista määrättävä maksu on jätettävä määräämättä tai perimättä tai sitä on alennettava, jos maksu estää vammaisen henkilön palveluiden yksilöllisen järjestämisen tai vaikeuttaa sitä olennaisesti tai jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioon ottaen (VPL 2.5 §).

Sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut

Sosiaalihuoltolain mukaiset sosiaalipalvelut

- Henkilökohtaisen avun palvelun tilalle tai osaksi palveluita saatetaan tarjota esimerkiksi
 - **kotiin tuotavia tukipalveluja** (ateria-, vaatehuolto-, siivous- tai asiointipalvelu sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävä tai tukeva palvelu),
 - **kotihoitoa** jokapäiväiseen elämään kuuluvista toiminnoista suoriutumiseksi (hoito ja huolenpito, toimintakykyä ja vuorovaikutusta edistävä ja ylläpitävä toiminta, muu suoriutumista tukeva toiminta ja kotisairaanhoido),
 - sosiaalihuoltolain mukaisia **liikkumista tukevia palveluja ja**
 - lapsiperheelle **kotipalvelua**.
- Nämä palvelut ovat määrärahasidonnaisia, harkinnanvaraisia ja maksullisia.

Tukipalveluista

- SHL:n esitöiden mukaan tukipalveluilla **luodaan ja ylläpidetään henkilön kodissa olosuhteita**, joissa hän voi **suoriutua jokapäiväiseen elämään kuuluvista toiminnoista** mahdollisimman itsenäisesti ja tuodaan elämään hyvinvointia tuottavaa sisältöä.
- SHL:n esitöiden mukaan tukipalveluna järjestettävä **sosiaalista kanssakäymistä edistävä palvelu** tarkoittaa erilaisia yhteisöllisen toiminnan muotoja (päivätoiminta, yhteiset retket, kulttuuriharrastukset), jotka voivat vahvistaa **osallisuuden tunnetta** ja myös yksittäisen henkilön yhteiskunnallista osallistumista.
 - Käytännössä palvelu on hyvinvointialueilla paljolti kutistunut etäpäivätoiminnaksi.

Kotihoidosta

- SHL:n esitöiden mukaan kotihoito painottuu **hoitoon ja huolenpitoon**: mm. ravinnon saanti, peseytyminen, hygienia, pukeutuminen, lääkehuolto ja terveydentilan havainnointi.
- Asuinympäristö tarkoittaa **kotia**, vaikka se lain esitöiden mukaan voi ulottua kodin ympäristöön.
- Vuorovaikutus tarkoittaa lain esitöiden mukaan **kotihoidon työntekijän ja asiakkaan kohtaamista**, esim. kotiaskareiden tekoa yhdessä.
- Muu suoriutumista tukeva toiminta tarkoittaa esim. avustamista ulkoilussa, asioinnissa kodin ulkopuolella tai sähköisessä asioinnissa.
- Käytännössä kotihoidon resurssit eivät riitä esimerkiksi ulkoilussa avustamiseen.

SHL:n liikkumista tukevat palvelut, SHL 23 §

- Tarkoitettu **henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn** takia ja jotka tarvitsevat palvelua **asioimisen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen** vuoksi.
- Esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne on ensisijainen tapa järjestää kaikille soveltuva liikkuminen.
- Liikkumisen tukea voidaan järjestää seuraavilla **toteuttamistavoilla** tai niiden yhdistelmillä:
 - 1) julkisten liikennevälineiden **käytön ohjauksella ja ohjatulla harjoittelulla;**
 - 2) **saattajapalveluna**
 - 3) **ryhmäkuljetuksina**
 - 4) **korvaamalla taksilla tms. tapahtuvasta kuljetuksesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset;**
 - 5) muulla soveltuvalla tavalla.

SHL:n liikkumista tukevista palveluista

- SHL:n **liikkumisen tuen määrästä** ei ole tarkempia säännöksiä, vaan lain perustelujen mukaan se riippuisi **asiakkaan arvioidusta yksilöllisestä palvelutarpeesta**.
- Henkilön **tuloja** ei ole laissa säädetty ainoaksi perusteeksi arvioida palvelun tarvetta.
 - Hyvinvointialueiden ohjeissa on kuitenkin tulo- ja varallisuusrajoja, matkamäärien ylärajoja ja palvelun rajaamista vain asiointiin.
- SHL:n perustelujen mukaan **asiakkaiden tarpeen mukaisesti järjestetty** liikkumisen tuki toteuttaisi lain tarkoitusta hyvinvoinnin edistämisestä ja ylläpitämisestä sekä eriarvoisuuden ja syrjäytymisen torjumisesta ja vähentämisestä ja tukisi osaltaan myös ikääntyneiden henkilöiden suoriutumista, omatoimisuutta, osallisuutta yhteiskuntaan ja kotona asumista.

Lapsiperheen oikeus kotipalveluun, SHL 18 a §

- Lapsiperheellä on **oikeus saada välttämätön kotipalvelu**, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ilman niitä ei **ole mahdollista** synnytyksen, sairauden, **vamman tai muun vastaavan toimintakykyä alentavan syyn** taikka erityisen perhe- tai elämäntilanteen **vuoksi**.
- Kotipalvelu tarkoittaa **perheen arjen toimintakykyä turvaavaa ja vahvistavaa palvelua**, johon sisältyy perheen yksilöllisen tarpeen mukaan:
 - hoito ja huolenpito
 - lapsen hoidon ja kasvatuksen tukeminen
 - **aterioiden valmistamiseen, vaatteiden huoltamiseen ja kodin siisteydestä** huolehtimiseen liittyvät tehtävät
 - muiden jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittaminen tai niissä avustaminen.

Lapsiperheiden kotipalvelusta

- SHL:n perustelujen mukaan palvelujen **keskeisenä tavoitteena on perheen omien voimavarojen vahvistaminen opastamalla perhettä** lasten- ja kodinhoidossa ja **vahvistamalla arjen hallintaa**.
- **Lisäksi** kotipalvelun apua voidaan tarvita **kodin päivittäisissä tehtävissä**, jotka lähtökohtaisesti kuuluvat perheen aikuisten vastuulle: aterioiden valmistamiseen, vaatteiden huoltamiseen ja kodin siisteydestä huolehtimiseen liittyvät ja muut jokapäiväiseen elämään ja asioiden hoitamiseen kuuluvat tehtävät, ja niihin liittyvä **tuki ja ohjaus**.
- Kuitenkin perustelujen mukaan kysymys on perheen **arjen toimintakykyä turvaavasta ja vahvistavasta palvelukokonaisuudesta**, jonka **sisältö ja tavoitteet määräytyisivät perheen yksilöllisen tarpeen mukaan**.

Muuta huomioitavaa sosiaalihuoltolaista

- Hyvinvointialue **voi lisäksi järjestää muita** lain 11 §:n mukaisiin **tarpeisiin vastaavia sosiaalipalveluja** (SHL 14 §).
- ”...**eikä (tuen)tarpeeseen voida jättää vastaamatta** sillä perusteella, ettei asiakas sovellu tiettyyn hyvinvointialueella tarjolla olevaan palveluun tai **ettei palvelua ole saatavilla**. Asiakkaita **ei voida myöskään** ilman laissa säädettyä perustetta **kokonaan rajata tietyn palvelun ulkopuolelle**, jos heillä on tuen tarvetta. (SHL-soveltamisopas 2024, s. 43).
- Hyvinvointialueen soveltamisohjeet voivat kuitenkin olla rajaavia, esimerkiksi:
 - Kotihoidon palvelutarpeisiin vastataan ensisijaisesti teknologisilla ratkaisuilla ja etäpalveluilla kotikäyntien tukena: etähoiva, lääkejakelu, etäpäivätoiminta.
 - Jos avuntarve on vähäinen tai tilapäinen niin asiakas ohjataan ensisijaisesti omaisten tai yksityisten tai kolmannen sektorin palveluiden piiriin.

Omaishoidon tuki ja perhehoito

Laki omaishoidon tuesta

SHL 27 b §

Perhehoitolaki

Omaishoidon tuki

- Yhtenä vaihtoehtona esimerkiksi henkilökohtaiselle avulle saatetaan tarjota **omaishoidon tukea**, joka tarkoittaa vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön **hoidon ja huolenpidon** järjestämistä **kotiloissa omaisen tai** muun hoidettavalle **läheisen** henkilön **avulla**.
- Omaishoittoon **ei voida velvoittaa**.
- Omaishoitajan tehtävänä ei ole huolehtia osallisuuden toteutumisesta ja kodin ulkopuolisesta osallistumisesta.
- Hyvinvointialueen on huolehdittava myös omaishoidettavana olevan vammaisen henkilön mahdollisuudesta saada henkilökohtaista apua tai muuta osallisuutta tukevaa palvelua.

Omaishoidon tuen myöntämisedellytykset

- Hyvinvointialue voi myöntää omaishoidon tukea, jos
 - henkilö tarvitsee **kotiloissa hoitoa tai huolenpitoa** alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi, ja,
 - **omainen tai läheinen on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten palveluiden avulla.**
- Päätöstä tehtäessä tarkastellaan omaishoidettavan etua, omaishoitajan terveydentilaa ja toimintakykyä sekä hoidettavan henkilön kodin sopivuutta omaishoitoon.

Omaishoitosopimus ja tuen sisältö

- Vammaisen henkilön **omainen tai läheinen tekee** hyvinvointialueen kanssa **toimeksiantosopimuksen omaishoitajana toimimisesta**. Sopimus ei ole työsopimus.
- Hyvinvointialue tekee **omaishoitajan ja hoidettavan kanssa hoito- ja palvelusuunnitelman**.
- Omaishoidon tuki muodostuu **hoidettavalle annettavista palveluista sekä hoitajalle** hoidon sitovuuden ja vaativuuden mukaan **maksettavasta hoitopalkkiosta**, joka on pääsääntöisesti vähintään 530 €/kk. Hoitopalkkiosta kertyy työeläkettä.
- Lisäksi omaishoitolaissa säädetään omaishoitajan vapaapäivistä (2-3 vrk/kk), omaishoitoa tukevista palveluista ja omaishoitajalle tarvittaessa järjestettävästä valmennuksesta, terveystarkastuksista ja palveluista.

Omaistaan tai läheistään hoitavan henkilön vapaa, SHL 27 b §

- Myös henkilöllä, joka ei ole tehneet omaishoitosopimusta, mutta joka vastaavalla tavalla huolehtii omaisestaan on mahdollisuus vapaapäiviin.
- SHL:n mukaan hyvinvointialue **voi tarvittaessa järjestää** tuen tarpeessa olevan henkilön **päivittäin sitovaa hoitoa ja huolenpitoa antavalle omaiselle tai läheiselle** vapaapäiviä sekä alle vuorokauden pituisia virkistysvapaita.
- Edellytyksenä on lisäksi se, että omaisen tai läheisen antama hoito ja huolenpito on kirjattu hoidettavan hoito- ja palvelusuunnitelmaan.
- Hyvinvointialueen on huolehdittava myös **hoidettavana olevan henkilön hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä vapaan aikana.**

Perhehoito

- Osalla hyvinvointialueista tarjotaan vammaisille henkilöille myös perhehoitoa, joka tarkoittaa **osa- tai ympärivuorokautisen** hoidon ja huolenpidon järjestämistä **perhehoitajan yksityiskodissa** tai **kiertävän perhehoitajan avulla hoidettavan kotona**.
- Tarkoituksena on turvata hoidettavan tarpeiden mukainen perheen- ja kodinomainen hoito ja läheiset ihmissuhteet ja edistää hänen perusturvallisuuttaan ja sosiaalisia suhteitaan.
- Hyvinvointialue tekee perhehoitajan kanssa perhehoitolain mukaisen toimeksiantosopimuksen tai sopimuksen perhehoidon järjestämisestä yksityisen perhehoidon tuottajan kanssa.
- Perhehoitolaissa säädetään mm. perhehoitajan kelpoisuudesta ja ennakkovalmennuksesta, perhekodin olosuhteista ja hoidettavien määrästä.

Vanhuspalvelulaki

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista

Vanhuspalvelulain tarkoitus, 1 §

- Lain tarkoituksena on **tukea ja parantaa ikääntyneen väestön**
 - hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista;
 - mahdollisuutta osallistua elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen kunnassa ja hyvinvointialueella
- ja **parantaa ja vahvistaa iäkkään henkilön mahdollisuutta**
 - saada laadukkaita sosiaali- ja terveyspalveluja sekä **ohjausta muiden tarjolla olevien palvelujen käyttöön yksilöllisten tarpeittensa mukaisesti** ja riittävän ajoissa silloin, kun hänen heikentynyt toimintakykynsä sitä edellyttää; sekä
 - **vaikuttaa hänelle järjestettävien sosiaali- ja terveyspalvelujen sisältöön ja toteuttamistapaan sekä osaltaan päättää niitä koskevista valinnoista.**

Vanhuspalvelulain käsitteitä, 2 §

- **Ikääntynyt väestö:** henkilöt, joilla on ikänsä puolesta **oikeus vanhuuseläkkeeseen.**
- **lähäs henkilö:** henkilöä, jonka fyysinen, kognitiivinen, psyykinen tai sosiaalinen **toimintakyky on heikentynyt korkean iän myötä alkaneiden, lisääntyneiden tai pahentuneiden sairauksien tai vammojen vuoksi taikka korkeaan ikään liittyvän rappeutumisen johdosta;**
- Vanhuspalvelulaki **täydentää muuta sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntöä** - ei sisällä **säännöksiä palveluista**, mutta sisältää sosiaalihuoltolakia **täsmentäviä säännöksiä menettelyistä**, kuten palvelutarpeen ja toimintakyvyn arvioinnista, asiakassuunnitelman tekemisestä ja omatyöntekijän tehtävistä.

lääkkäiden palvelutarpeen selvittäminen ja toimintakyvyn arviointi, vanhuspalvelulaki 15 §

- iäkkään henkilön **sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen ja muiden** hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevien **palvelujen tarve selvitetään kokonaisvaltaisesti yhdessä iäkkään henkilön ja tarvittaessa omaisen, läheisen tai edunvalvojan ja muiden asiantuntijoiden kanssa**
- palveluntarpeiden selvittämisen yhteydessä on **arvioitava iäkkään henkilön toimintakyky monipuolisesti ja luotettavia arviointivälineitä käyttäen**
- toimintakykyä arvioitaessa on **selvitettävä, miltä osin** iäkäs henkilö pystyy **suoriutumaan tavanomaisista elämän toiminnoista asuin- ja toimintaympäristössään**, ja missä asioissa tarvitsee tukea ja apua ja on **otettava huomioon** iäkkään henkilön fyysinen, kognitiivinen, psyykkinen ja sosiaalinen **toimintakyky sekä ympäristön esteettömyyteen, asumisen turvallisuuteen ja lähipalvelujen saatavuuteen** liittyvät tekijät.

RAI-arviointi, vanhustalvelulaki 15 a §

- RAI-arviointivälineistö on yksi vanhustalvelulain 15 §:ssä tarkoitetuista luotettavista toimintakyvyn arviointivälineistä. Hyvinvointialueilla on **velvollisuus käyttää iäkkään henkilön toimintakyvyn arvioinnissa RAI-arviointivälineistöä, jos**
 - **iäkäs henkilö** ammattihenkilön alustavan arvion mukaan **tarvitsee säännöllisesti annettavia sosiaalipalveluja hoitonsa ja huolenpitonsa** turvaamiseksi sekä silloin, kun
 - **iäkäs henkilö saa em. palveluja** ja hänen olosuhteissaan tapahtuu olennaisia muutoksia.
- 15 §:ssä velvoitetaan kuitenkin **monipuoliseen toimintakyvyn selvittämiseen**, eli asiakkaan edun turvaamiseksi **tulee kokonaisarvioinnissa käyttää muitakin arviointikeinoja kuin RAI:ta.**

Asiakassuunnitelma, vanhuspalvelulaki 16 §

- Iäkkäälle henkilölle **tulee** ilman aiheetonta viivytystä **pääsääntöisesti laatia asiakassuunnitelma** sen jälkeen, kun hänen palveluntarpeensa on selvitetty.
- Iäkkään henkilön **hoitoa ja huolenpitoa sekä toimintakyvyn ylläpitämistä turvaavat palvelut** on suunniteltava niin, että ne vastaavat määrältään, sisällöltään ja ajoitukseltaan hänen tarpeitaan.
- Iäkkään henkilön näkemykset palvelukokonaisuuden muodostamisen vaihtoehtoista on kirjattava suunnitelmaan.
- Asiakassuunnitelma on tarkistettava ilman aiheetonta viivytystä aina kun iäkkään henkilön toimintakyvyssä tapahtuu hänen palveluntarpeeseensa vaikuttavia olennaisia muutoksia.

Omatyöntekijä, vanhuspalvelulaki 17 §

- Omatyöntekijän (SHL 42 §) on iäkkään henkilön yksilöllisten tarpeiden mukaisesti:
- **neuvottava ja tuettava iäkästä henkilöä** hänen tarvitsemiensa sosiaali- ja terveyspalvelujen saantiin ja toteuttamiseen liittyvissä asioissa;
- **seurattava yhdessä** iäkkään henkilön ja tarvittaessa hänen omaisensa tai läheisensä kanssa asiakassuunnitelman toteutumista sekä iäkkään henkilön **palveluntarpeiden muutoksia**;
- **oltava iäkkään henkilön suostumuksella tarvittaessa yhteydessä** hänen sosiaali- ja terveyspalvelujensa järjestämisestä ja tuottamisesta vastaaviin tahoihin, jotta palvelut vastaisivat mahdollisimman hyvin iäkkään henkilön tarpeita.

Sosiaaliasiavastaava ja potilasasiavastaava

Laki potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista

Sosiaaliasiavastaavan ja potilasasiavastaavan tehtävät

- Sosiaaliasiavastaavat ja potilasasiavastaavat toimivat hyvinvointialueilla ja hoitavat myös yksityisen sosiaalihuollon ja terveydenhuollon sosiaaliasiavastaavan ja potilasasiavastaavan tehtäviä, mm.:
 - edistää potilaan ja sosiaalihuollon ja varhaiskasvatuksen asiakkaan oikeuksien ja oikeusturvan toteutumista,
 - tiedottaa ja neuvoa asiakkaan ja potilaan asemasta ja oikeuksista,
 - avustaa muistutuksen tekemisessä,
 - neuvoa kantelun, oikaisuvaatimuksen, valituksen, vahingonkorvausvaatimuksen, lääkevahinkoa koskeva korvausvaatimuksen tai muun oikeusturvaan liittyvä asian vireillepanossa,
 - koota vuosittain selvitys aluehallitukselle potilaiden ja asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehityksestä.

Koulutukset verkkosivuilla

- Koulutusten tallenteet ja materiaalit liiton verkkosivuilla:

<https://www.nakovammaistenliitto.fi/fi/vammaispalvelulain-koulutukset>

- Palautekysely löytyy samalta sivulta ja lisäksi linkki: [Koulutusten palautekysely](#)

Kiitos!

sari.kokko@nakovammaistenliitto.fi

taina.kolhi@nakovammaistenliitto.fi

julia.puumalainen@nakovammaistenliitto.fi